

Výstupy dotazníkového zet ení

Dotazník mapuje rizikové chování a jeho prevenci na pražských zkolách. V Praze je celkem 420 základních a středních zkol (226 a 194). Základní zkoly byly osloveny prostřednictvím obvodních metodik prevence a pedagogicko-psychologických poradnách (OMP), střední zkoly prostřednictvím odboru zkolství MHMP. K vyhodnocení se vrátilo 202 dotazník, 2 z nich byly vyřazeny z důvodu extrémních hodnot, které uváděly (nebezpečí zkrslení výstup). 3 dotazníky byly zpracovány tak, že do výstup nemohly být zahrnuty (zásadní formální nedostatky). Návratnost využitelných dotazník, z celkového počtu pražských zkol, tedy činí 47% (197 dot.), z toho návratnost ze ZŠ činí 42% (95 dot.), návratnost ze SŠ 49% (95 dot.)

Rozložení návratnosti podle jednotlivých typ zkol ukazuje následující tabulka*:

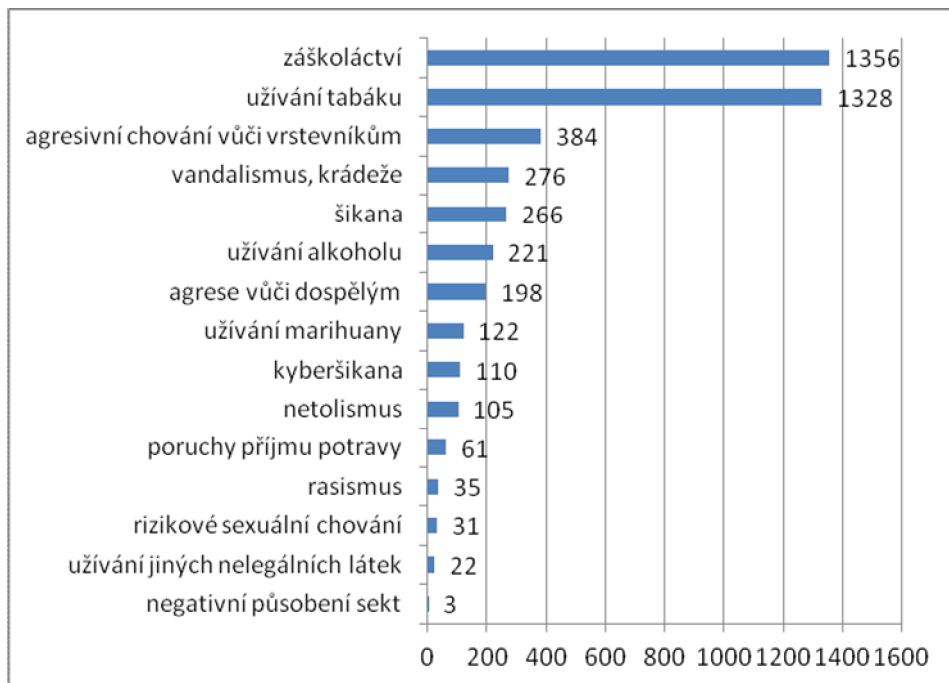
Typ ýkoly	Po et	Procenta
Gymnázium	29	14,7
Jiné	7	1,0
Konzervato	2	1,0
St ední odborná zkola	55	27,9
St ední odborné u ilizit	9	4,6
Základní zkola	83	42,1
Základní zkola praktická a speciální	12	6,1
Celkem	197	100,0

Dostupné jsou také informace o návratnosti dotazník z jednotlivých městských částí. Tato data však pravděpodobně vypovídají o míře a kvalitě komunikace mezi zkoly a zprostředkovateli zet ení (tedy OMP nebo odborem zkolství). Domníváme se, že celková návratnost je, z ohledem na tuto formu zet ení založenou na dobrovolnosti zkol, velmi vysoká a zvolený způsob distribuce přes OMP a odbor zkolství byl vhodný.

**Vzorek není reprezentativní. V podrobnější analýze se můžeme zaměřit na srovnání odpovědí dle typu zkoly a zohlednění procentuelního zastoupení jednotlivých typ zkol ve vzorku. (Návratnost ze SOU 33%, z gymnázií 44%, konzervatoře 25 %, SŠ 69%.) Pro účely tohoto shrnutí odpovědi podle typu zkoly neevaluujeme. Možnosti zobecnění výsledků v tomto shrnutí na všechny zkoly v Praze jsou jen omezené. Dalším z důvodů je neznalost vyjádření zkol, které se pro zkoumu nezúčastnily. Účast v průzkumu byla pro zkoly dobrovolná. Přesto jsme přesvědčeni, že toto shrnutí upozorní na aktuální problémy v oblasti rizikového chování na zkolách a ukazuje subjektivní zhodnocení ze strany zkol.*

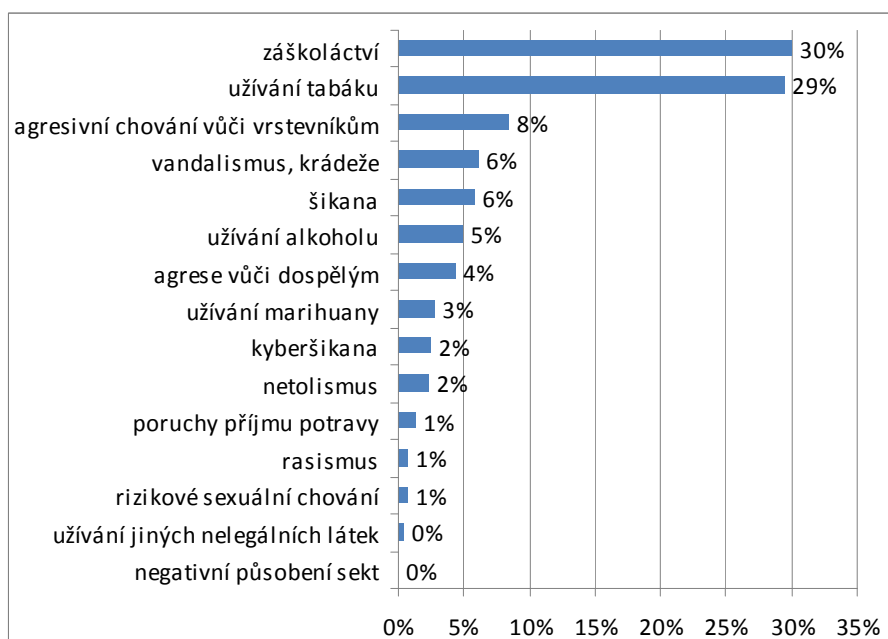
První otázka mapovala **po ty** evidovaných p ípad jednotlivých typ rizikového chování tak, jak je nabízel dotazník. Souhrnný p ehled odpov dí uvádí následující graf:

Kolik p ípad níže uvedených typ rizikového chování jste eýili ve ýkolním roce 2011/2012? (vycházejte z evidence p ípad)



Zdroj grafu: N = 4518 (po et v zech evidovaných p ípad na zkolách, které se zú astnily pr zkumu - 197)

Lepzí vyjád ení poskytuje následující graf . procentuální vyjád ení po tu odpov dí. Nap . záškoláctví zaujímá 30 % ze v zech evidovaných p ípad rizikového chování.



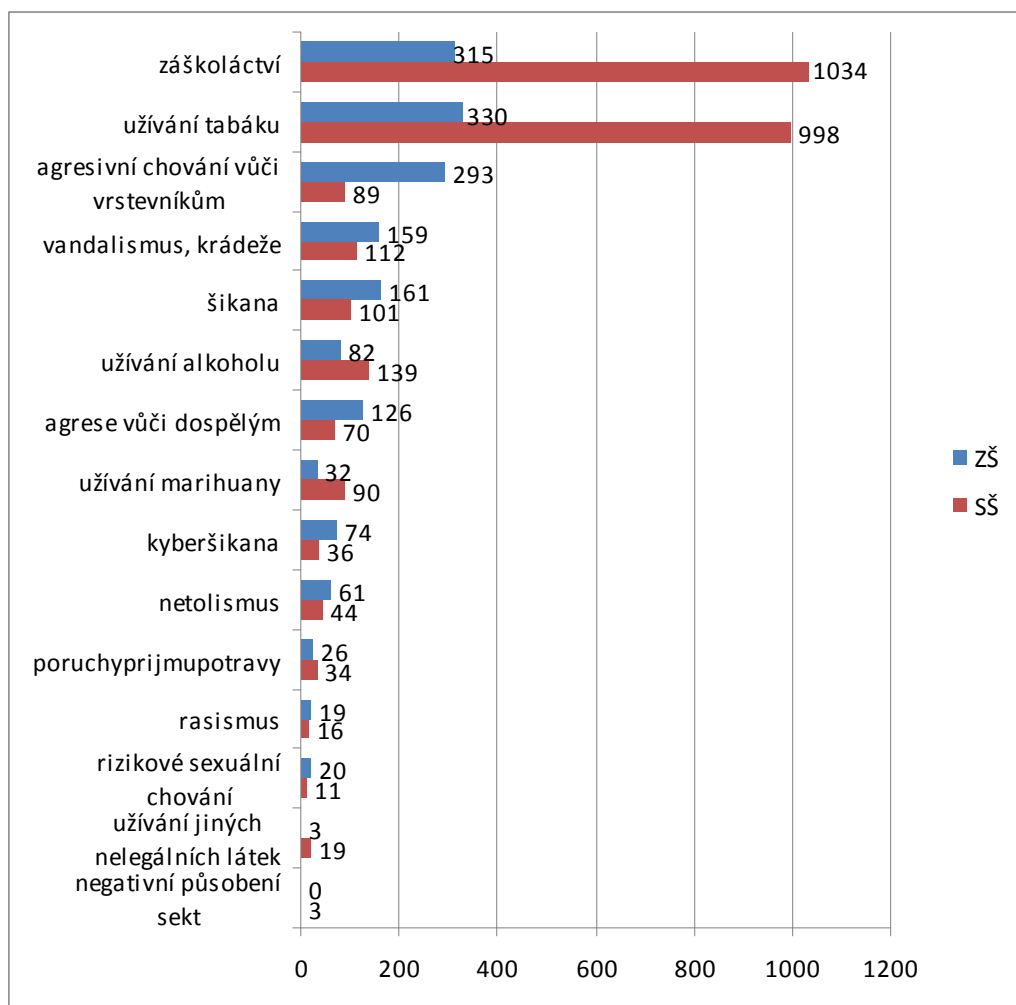
Zdroj grafu: N = 4518 (počet všech evidovaných případů na školách, které se zúčastnily průzkumu), procenta z počtu případů. Podíváme-li se podrobněji na rozložení počtu evidovaných případů na jednotlivých školách, u záškoláctví se ukazuje, že 75% škol eviduje ve školním roce 2011/2012 0-6 případů, 20% škol 6-30, pouze 5% škol eviduje výskyt, z toho jen 2 školy nad 100 případů.

U užívání tabáku, druhého nejčastěji evidovaného jevu, 75% škol eviduje 0-5 případů, 20% škol 5-20, pouze 5% škol eviduje výskyt případů užívání tabáku nad 20, z toho jen 3 školy evidují nad 100 případů.

Z tohoto rozložení můžeme usuzovat, že situace není tak dramatická, jak ukazuje celkový součet evidovaných případů, vysoký výskyt rizikového chování je tedy zaznamenán pouze ve výjimečných případech.

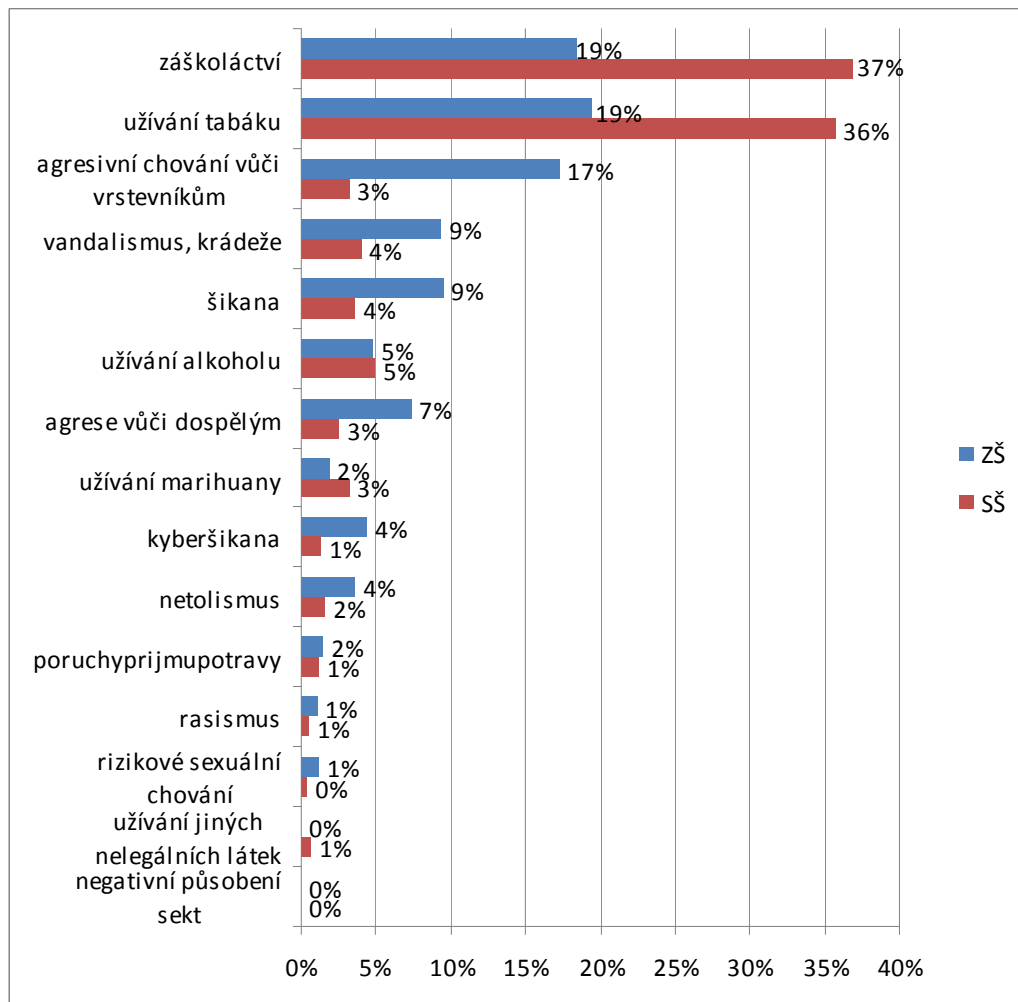
V případě potřeby můžeme dodat podrobné rozložení počtu případů u jednotlivých typů rizikového chování.

Následující graf uvádí, v jakém počtu byly evidovány případy jednotlivých typů RCh na základních a středních školách:



Zdroj grafu: N = 4497, tzn. počet všech evidovaných případů na školách, které se zúčastnily průzkumu (95 ZŠ, 95 SŠ), z toho 1701 případů na ZŠ, 2796 případů na SŠ. Tento graf, který uvádí počet případů, je pouze orientační, abychom porovnali poměr evidovaných případů na ZŠ a SŠ, museli bychom znát celkový počet případů na ZŠ a SŠ.

V následujícím grafu procentuální vyjádření po tu odpovědí. Například záškoláctví zaujímá 37 % všech evidovaných případů rizikového chování na SŠ.



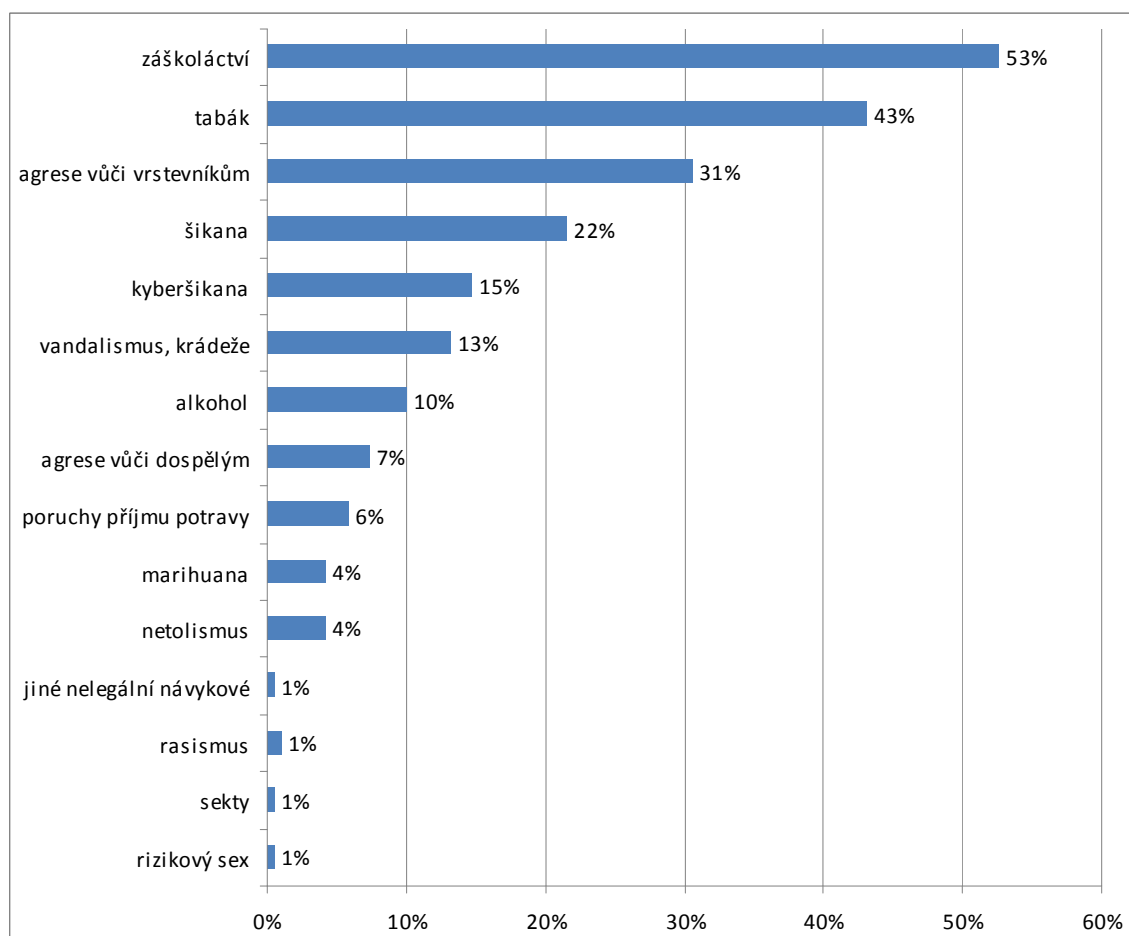
Zdroj grafu: N = 4497, tzn. počet všech evidovaných případů na školách, které se zúčastnily průzkumu (95 ZŠ, 95 SŠ), z toho 1701 případů na ZŠ, 2796 případů na SŠ, procenta z počtu případů.

Z uvedeného grafu je patrné, že SŠ výrazněji evidují případy záškoláctví, užívání tabáku, užívání marihuany a užívání jiných návykových látek. ZŠ naopak evidují případy agresivního chování vůči vrstevníkům.

Druhá otázka dotazníku zjišťovala, který z uvedených typů rizikového chování považují respondenti ve své škole za **nejproblematičtější** (zkoumaly možnost uvést 1-3 odpovědi). Šlo tedy o subjektivní pohled zkoumaných na závažnost (problematičnost) uvedených typů RCh.

Následující graf uvádí výsledky zjištění ve všech školách, které na danou otázku odpověděly.

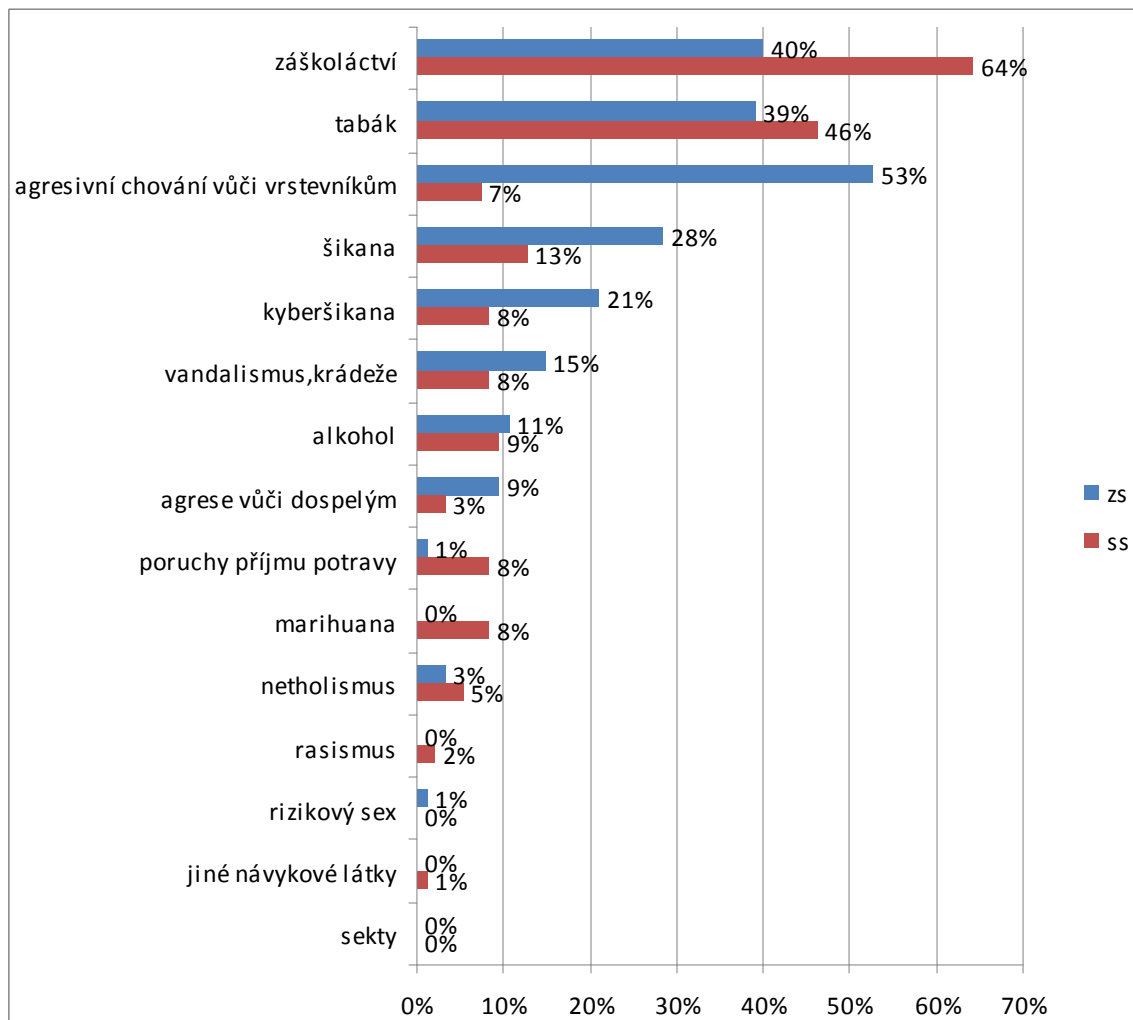
Který typ rizikového chování z níže uvedených považujete na Vaší škole za nejproblematičtější? (Vyberte minimálně 1 a maximálně 3 možnosti).



Zdroj grafu: N = 197 (procenta z počtu všech škol v průzkumu).

Z porovnání výše uvedeného grafu s grafem názorů ujištěných evidencí je patrné, že školy jako problematické ve svých zjištěných případech vnímají právě tyto typy RCh, které nejčastěji evidují. V tomto rozdílu lze pozorovat především v případě kyberšikany, která je subjektivně hodnocena jako 5., v počtu evidovaných případů je však až na 9. místě. Školy tedy kyberšikany vnímají jako nejméně problematické, což ne signalizuje počet evidovaných případů. Naopak rizikové sexuální chování považuje za nejproblematičtější pouze jedna škola, přestože bylo celkem evidováno 31 případů (1-3 případy na 23 školách).

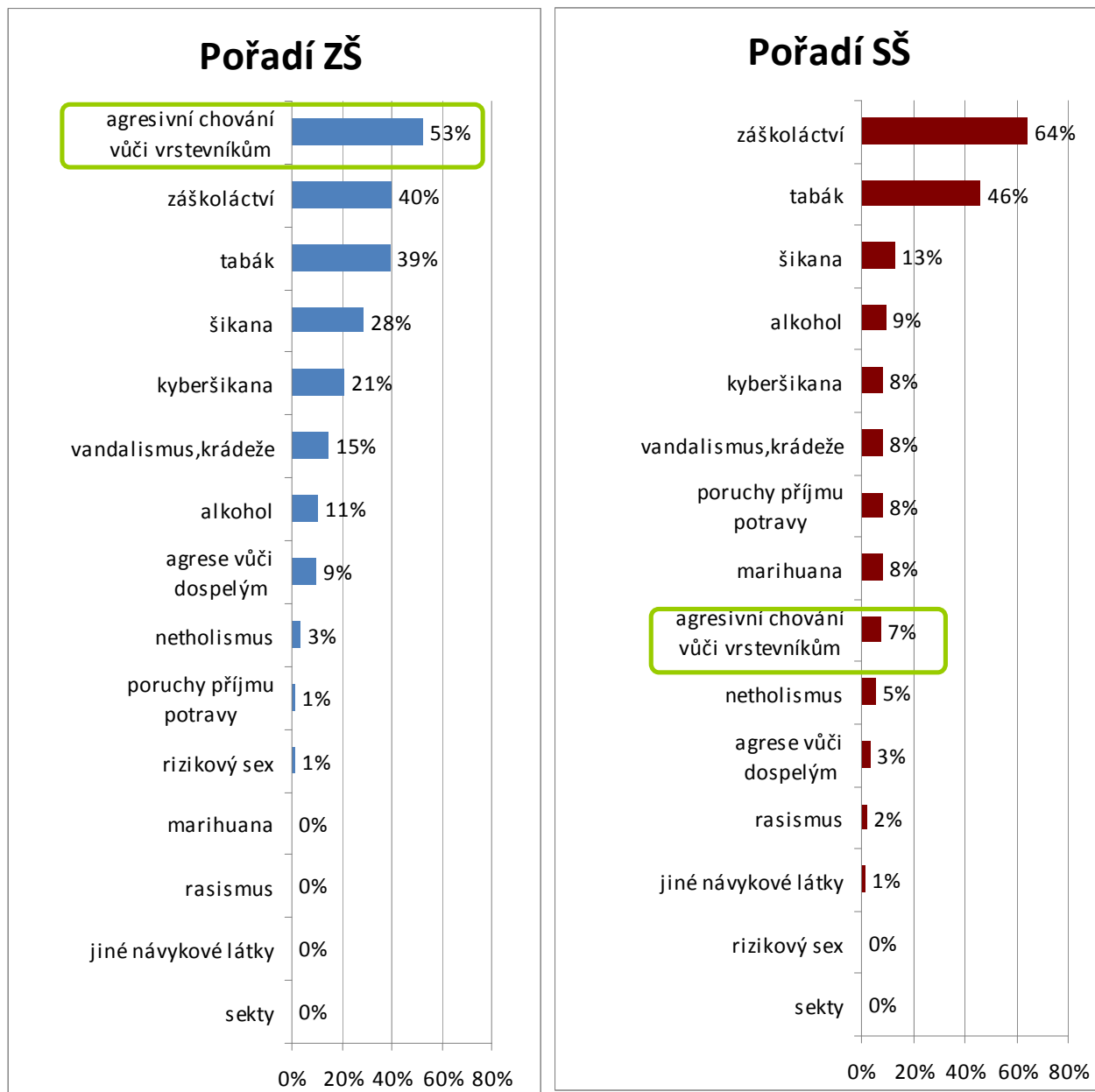
Jezt výrazn ji jsou patrné rozdíly p i srovnání odpov dí na tuto otázku mezi Zř a Sř:



Zdroj grafu: N = 190, z toho 95 Zř, 95 Sř (procenta z po tu Zř a Sř).

Z grafu je patrné, že zatímco Sř považují za nejproblematictější typy RCh záškoláctví a užívání tabáku, Zř tyto typy považují sice také za problematické (40% a 39%), ale daleko nejvíce ve svých odpovědích uvádí agresivní chování vůči vrstevníkům (53%). Sř agresivitu považují spíše za méně problematický typ (7%). Za zmínku také stojí, že zneužívání alkoholu vnímají Zř a Sř přibližně stejně (11% a 9%) a uvádí také stejné procento z celkového počtu evidovaných případů.

Zajímavé je také rozložení subjektivního vnímání problematických typů RCh. Zatímco v případě ZŠ rozložení v podstatě lineárně klesá, u SŠ se naproti tomu vztahuje k záškoláctví a tabáku, což je patrné při porovnání následujících grafů:



Zdroj grafu: N = 190, z toho 95 ZŠ, 95 SŠ (procenta z počtu ZŠ a SŠ).

Co pot ebujete ke zlepšení prevence rizikového chování u Vás ve škole?
(otázka byla otev ená, zkoly m ly možnost napsat více vyjád ení)

Po adí	Pot eba	Po et odpov dí	Procenta z po tu ýkol (N = 197)
1.	Finance	56	28%
2.	Spolupráce s rodi i	55	28%
3.	Programy PP pro Ōáky	35	18%
4.	Ź ádné pot eby	26	13%
5.	Informace	23	12%
6.	as	22	11%
7.	Organizace zkoly (vnit ní komunikace, týmová spolupráce, monitoring, dohledy, zkolní ád)	18	9%
8.	Postavení zkolního metodika prevence	16	8%
9.	Spolupráce s organizacemi	15	8%
10.	Vzd lávání pedagog	14	7%
11.	Legislativa	13	7%

Zdroj grafu: N = 197 (vsechny zkoly v pr zkumu).

Vybrané citace: Postavení zkolního metodika prevence

Š ále bych cht la podotknout, Ōe se mi zdá velmi nespravedlivé, Ōe výchovní poradci, kte í absolvují studium, mají nejen ode tené hodiny z úvazku, ale jsou také dle zákona za azení do vyzví platové t ídy. Metodici prevence ani po absolvování studia, které je stejn náro né a rovn Ō zakon ené zkouzkou a obhajobou záv re né práce, tyto výhody nemají. Myslím, Ōe by ob ma skupinám m lo být m eno stejným metrem!%

s výhlázkou .72/2005 Sb. rozdí lila kompetence vých.poradc a metodik prevence, stanovila 250 hodin specializa ního studia zkolním metodik m prevence, ale Na ízení vlády .75/2005 Sb. o odm ování pedagogických pracovník ani Metodický pokyn k odm ování pedagogických pracovník .j.: 10300/2010-25 tyto zm ny nereflektuje ani možnost í za azení zkolních metodik prevence do 13. platové t ídy ani snížením p ím é vyu ovací povinnosti.%

Z uvedené tabulky je patrné, Ōe nej ast jí pot eby v oblasti zlepšení prevence rizikového chování ve školách se týkají financování a zkvalitn ní spolupráce mezi školou a rodi i Ōák (28% ze všech zkol), na tento údaj se ale m Ōeme také podívat z druhé stránky, 72% zkol spontánn nevedlo pot ebu zlepšení financování prevence rizikového chování na jejich škole.

8% zkol jako svou pot ebu explicitn vyjád ilo zlepšení postavení zkolního metodika prevence a to jednak na úrovni komunikace uvnit zkoly (tyto odpov dí souvisí s vnit ní organizací zkoly), ale také na úrovni systémových opat ení (souvisí úzce s legislativou, viz uvedené citace). Pot eba zlepšení legislativy je vyjád ena nejmén asto (v 7%). 7% zkol také vyjád ilo pot ebu dalšího vzd lávání pedagog . 13% zkol p ímo uvedlo, Ōe sou asný systém je vyhovující a Ō ádné pot eby nemají.